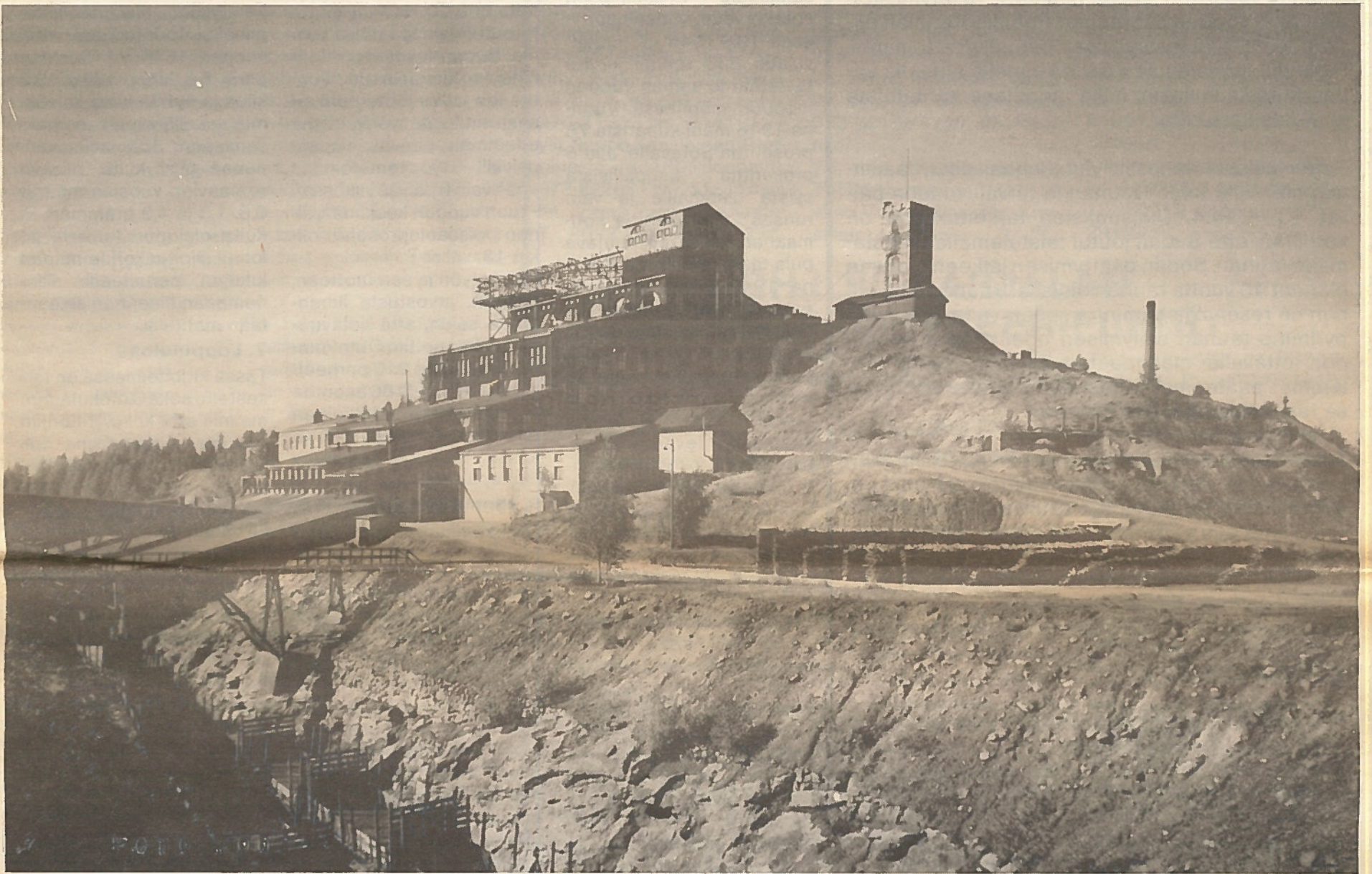

MAANPUOLUSTUSVÄEN LEHTI

Harjалан pojat

1/1985

Outokummun kaivos ja Suomen kriisiajat

1. Alkuasetelma

Suomi joutui syksyllä 1939 itsenäisyyden aikansa suurimpaan kriisiin erittäin huonosti valmistautuneena. Puolustusvalmius oli puutteellinen eikä vastannut vaatimuksia. Syynä olivat riittämättömät määrärahat ja hankintavalmistelut. Sotatarviketeollisuus oli sekä kapasiteetiltaan että laadultaan vaatimatonta ja yksipuolisesti kehittyntä. Taloudellisen puolustusvalmiuden monet elintärkeät kysymykset olivat vasta suunnitteilla. Varmuusvarastointi puuttui kokonaan, sillä sitä koskeva lainsäädäntö valmistui niin myöhään, että varastointi jäi tekemättä.

Outokummun kaivos oli silloin kuitenkin hyvässä tuotantokunnossa. Toinen malminnostokuilu laitteineen oli parahiksi valmistunut

juuri vuonna 1939. Ennen sitä oli Outokummun kaivoksen vuotuinen malminnosto tasolla 350 000 tonnia ja rikasteen kuparisältö noin 12 000 tonnia. Vähensyttävä lisä ei ollut myöskään rikkirikasteen tuotanto, joka oli tasoa 100 000 tonnia.

2. Sotavuosien tuotanto
Malminnosto lähenteli rajaa 600 000 tonnia parhaina sota-ajan tuotantovuosina ja kuparisältö ylitti jopa 16 500 tonnia. Rikkirikasteen määrä oli runsaat 140 000 tonnia. Kuparirikasteesta meni noin 40 prosenttia vientiin sellaisenaan ja muu osa jalostettiin kotimaassa. Rikkirikasteesta toinen puolikas tarvittiin kotimaassa sekä selluloosan tuottamiseen.

Kupari oli kysytty maksuvä-

line kansainvälisessä kaupassa. Siksi on ymmärrettävää, että Suomella oli myös suuria velvoitteita. Syyskuussa 1940 päivätty valtiolainasopimus edellytti 25 000 kuparitonniin toimitamista Ruotsiin. Vuosierät olivat tosin vain 1 500 - 3 000 tonnia. Esimerkiksi vuodelta 1942 olevassa muistiossa joudutaan kuitenkin toteamaan seuraavasti:

"Suomi voi tänä vuonna toimittaa Ruotsiin aikaisemmin suunnitellun supistetun määrän, 1 000 tonnia, sijasta enintään 800 tonnia". Alkuperäisen sopimuksen määrä oli 1 500 tonnia.

Kuparin ostajia oli nimittäin muitakin ja Saksa niistä tärkein. suurin osa kuparirikasteesta meni juuri sinne. Vuotta 1944 koskeva sopimus edellytti Suomen toimittavan vähintään 12 000

tonnia kuparia Saksaan. Lisäksi sen rästierän mahdollisimman pian, mikä oli olemassa vuoden 1943 päättyessä, eli 3 453 tonnia. Sopimuksessa oli kaiken lisäksi seuraava sanonta: "Yksimielisyys vallitsee siitä, että Suomi jatkaa jo aloitettuja kuparin säästämistä ja sen korvaamista muilla metalleilla tarkoitettavia toimenpiteitä". Näin säästyvä kuparikin piti toimittaa Saksaan.

Kaivostoiminnan lisäksi yhtiöllä oli kuparin jalostustakin. Imatralla oli pieni kuparitehdas, joka kevään 1944 tapahtumien seurauksena pikasiirrettiin Harjavaltaan. Raakakuparia tuottaneen tehtaan kapasiteetti oli kuitenkin vaatimaton ja siksi rikasteena vienti oli niinkin runsasta. Vuonna 1940 valmistui Poriin yhtiön metallitehdas, joka jatkojalosti kuparia sen seosmetalleik-

si ja edelleen puolituotteiksi ja valmiiksi. Sota-ajan lopulla sieltä toimitettiin puolustusvoimien tarpeisiin kuukausittain jopa 180 tonnia hylsy- ja luotipyörylöitä, joista sitten tehtiin hylsyjä ja luotien vaipat.

3. Mitä kuparilla saatiin?

Tiedossani ei ole, minkä kaiken maksamiseen kuparituloja käytettiin. Sensijaan on tietoja yhtiön vientituloista ja toisaalta Suomen sotatarvikehankinnoista. Outokummun rikastevien tuloilla vuosina 1941-44 olisi voitu maksaa kaikki maahan hankittu panssarivaunu- ja panssarintorjuntakalusto. Vaunuja rynnäkötykkit mukaan laskien hankittiin 83 kappaletta ja erilaisia pst-tykkejä 357 kappaletta. Lisäksi edustivat uusinta kalustoa sodan

Jatkuu sivulla 2

Puheenjohtajan palsta

Alkanut vuosi tuo uudet haasteet reserviläistoinnalle. Vuoden pääteemat Pohjois-Karjalan piirin alueella ovat reserviläisen peruskurssi toiminta. Pyrimme järjestämään piirin kolmella alueella yhden kurssin kullakin, mikä merkitsee kahtatoista koulutustilaisuutta.

Reserviläistoinnassa valtakunnallisesti laajimmin näkyville tulee Rauhan ja turvallisuuden päivät 13. - 14.4. Tilaisuuksien tarkoituksena on korostaa, että Suomi joutui taistelemalla lunastamaan rauhan. Sodan päättymisen jälkeen olemme eläneet 40 vuotta rauhan oloissa. Rauhan säilyminen on reserviläistoinnin päätavoite, johon me pyrimme rauhan säilymisen edellytykset huomioiden ottamalla maanpuolustustyöllä. Nämä molemmat pääteemat järjestetään yhteistoiminnassa reserviupseerien kanssa.

Tulevaisuudessa kerhotason reserviläistoinnin voimavarojen järkevä hyväksikäyttö edellyttää upseeri- ja aliupseerikerhojen aktiivista yhteistoimintaa. Tämä tarve korostuu erityisesti pienillä paikakunnilla.

Tämän päämäärän saavuttamiseksi luo hyvät puitteet upseerien ja aliupseerien yhteisen toiminnanjohtajan majuri Mikko Heikkilän aloittama työ 1.2.1985 piiritasolla.

Toivotan aktiivista yhteistoimintaa alkaneelle vuodelle kaikille reserviläisille!

Seppo Tolonen
res. vänr.
P-K:n reserviupseeripiirin
II pj.

TOIMINNANJOHTAJAN ESITTELY

Mikko Heikkilä
synt. 7.9.1936 Kalajoella
Majuri evp.

uransa puolustusvimmissa Hämeenlinnassa joukkueenjohtajana. Parolannummen, Lahden ja Hämeenlinnan kautta 1.9.1965 hän sai siirron rajavartiostoon Imatralle viestitoimiston päälliköksi. Mikko Heikkilä muutti Turun ja Imatran kautta Helsinkiin, missä hän jäi eläkkeelle 1.2.84 Työsuojelu- ja sosiaalipäällikön (RVLE) tehtävistä.

Pohjois-Karjalan reserviupseeripiirin ja -aliupseeripiirin toiminnanjohtajan tehtävät on ottanut vastaan Mikko Heikkilä helmi-huhtikuun aikana.

Mikko Heikkilä valitsi sotilasuran päästään ylioppilaaksi Ylivieskan yhteiskoulusta 1955.

Käytyään RUK:n kurssin n:o 93 ja kadettikoulun 1956-59 hän aloitti sotilas-

Mikko Heikkilän pääharustus on ollut urheilu ja ennenkaikkea suunnistus jo 12-vuotiaasta alkaen. Hän on toiminut aktiivisesti kilpailutoiminnassa ja urheilun järjestötoiminnassa.

Nyt alussa olevalle reserviläistoinnalle toivovat Pohjois-Karjalan Piirin reserviläiset työniloa ja menestystä!

Jatkoa etusivulta

loppuvaiheessa hankitut noin 2000 panssarikauhua ja noin 24000 panssari-nyrkkiä. Jos yhtiön muutkin vientitulot otetaan mukaan, niin niillä olisi voitu maksaa ulkomailta ostettu kenttätykistö. Eri kokoiset tykit yhteenlaskien oli lukumäärä 370 kappaletta.

4. Sotakorvaukset

Ei Outokummun kupari ollut tarpeen vain sotavuosina. Sitä kaivattiin kipeästi myös sotakorvausten maksamiseen. Ensimmäisen sotakorvausvuoden päättyessä 19.9.1945 oli kuparivajaus 800 tonnia, mutta täytettiin jo saman vuoden loppuun mennessä. Vuonna 1946 meni kuparista 75 prosenttia Sotevalle, alle 5 prosenttia kaupallisista syistä ulkomaille ja vain runsas 20 prosenttia kotimaahan, jossa oli huutava pula tästä metallista. Vuonna 1947 olivat vastaavat prosenttiluvut samassa järjestyksessä ilmaistuina 57, 14 ja 29.

Vaihtokauppakin kukoisti näihin aikoihin. Kun Suomi tarvitsi 1945 Ruotsista kaapelia Sotevan toimituksiin, niin Outokumpu toimitti kuparirikastetta ruotsiin. Samana vuonna suomi välitti neuvostoliittolaisia tulenkestäviä tiiliä Ruotsiin ja sai maksuksi raakakuparia.

5. Työvoima

Yhtiön johdon tiedotteesta 15.10.1939 löytyy muunmuassa seuraava teksti: "Outokummun tuotanto on koko maalle siksi tärkeä, että reserviin kuuluvista virkailijoistamme, työnjohtajista ja työläisistä suurin osa on varattu yhtiömme tuotannon ylläpitämiseen täydessä mittakaavassa". Kaivososaston työntekijöiden määrä olikin koko sotaajan varsin vakaa. Suurin vahvuus, 588, osui vuoteen 1941 ja pienimmillään se oli 1940, 488 miestä. Sodan päättyessä oli sotavankeja runsaat sata. Kaivoksen vuosikertomuksessa vuo-

delta 1944 mainitaan tuntuvana menetyksenä sotavankien poistuminen. Melkoinen osa heistä oli ollut erinomaist työvoimaa.

Sodan päätyttyä saivat uudet aatteet jalansijaa. Työvoiman vaihtuvuus oli suuri pulma. Kaivososaston korkein vaihtuvuus kirjattiin vuodelle 1945 ja se oli 120 prosenttia. Kaivostyöhön otettiin sinä vuona runsaat 600 miestä.

Levottomuus näkyi myös tuotannossa. Vuoden 1945 malminnostoksi oli suunniteltu 600 000 tonnia, mutta toteutui vain 441 000 tonnia. Vuorineuvos Eero Mäkinen totesi asiasta: "Tuotannon lasku johtuu erikoisesti siitä, että työläiset yhä enemmän pitävät "vapaa-päiviä" työskentelemällä enää vain 6 päivää viikossa". - tuon vuoden keskimääräinen poissaoloprosentti olikin 13.

Kaivostyön ja sen tuotteen, kuparin, arvostusta ilmentää sekin, että sotavuosina rakennettiin Outokummussa asunto 210 perheelle ja lisäksi vielä 80 asuntoa vuonna 1945. Melkoinen saavutus olosuhteissa, joissa oli pula kaikesta mahdollisesta.

6. Hinnat ja palkat

Outokummun tuotteiden hintataso oli sotavuodet ylittävän vakaa. Vuonna 1941 yhtiö sai kuparirikasteen kuparikilosta keskimäärin 14,45 silloista markkaa ja 1944 17,62 markkaa. Katodikuparin kilohinnat olivat vastaavina vuosina 22 ja 25 markkaa. Myös jalometallien hinnat olivat aivan muuttumattomat koko sota-ajan. Yhtiö sai hopeasta 3,20 markkaa grammalta ja kullasta 250 markkaa grammalta.

Vuonna 1945 alkoi yleismaailmallinen inflaatio kehittyä. Hinnat ja palkat nousivat tiheään tahtiin. Kuparilankaharkon kilohinta nousi vuosien 1944 ja 48 välillä 3,25-kertaiseksi ja oli 1948 88 markkaa kilo. kai-

vosmiehen palkannousu oli paljon rajumpi. Hänen vuoden 1944 tuntipalkkansa oli 20 markkaa, mutta 1948 jo 112 markkaa eli kerroin oli 5,6.

Muidenkin kustannusten nousu oli niin voimakasta, että vuoden 1946 lopulla oli yhtiön toiminta suorastaan tappiollista. Myynti oli kotimaa-painotteista eivätkä kotimaan hinnat seuranneet ulkomaisen hintatason nopeaa nousua. Yhtiö joutuikin anomaan hintaviranomaisilta tuotteidensa hintojen korotuksia.

kehityksen havainnollistamiseksi todettakoon, että vuonna 1944 tarvittiin kuparia 5,9 kiloa, 1948 10,2 kiloa ja nyt 35 kiloa kaivosmiehen päiväpalkan maksamiseen. Jos maksuvälinä olisi kulta, olisivat vastaavien vuosien määrät 0,6, 1,3 ja 4,3 grammaa. Ei kulta ole juuri kuparia jalompi sijoituskohde näiden lukujen perusteella. Piennempään tilaanhan se sentään mahtuisi.

7. Lopputulos

Tässä kirjoitelmassa on tarkasteltu sekä Outokummun malmia että koko yhtiönkin osuutta. Sotavuosina tuli tuotantoon muitakin kaivoksia, mutta niiden merkitys Outokummun rinnalla oli vähäinen.

Tämän lehden ilmestymisen aikoihin tulee täyteen 75 vuotta Outokummun malmin löytymisestä. Tuosta hyvinvoinnin lähteestä on vain rippeet jäljellä. pahojakin päiviä ajatellen on kaivostoimintamme paljon laajapohjaisempi kuin noina menneinä vuosina. Sama koskee metallien valmistusta ja jalostusta. Monista varsinaisista valmistustoimenpiteistä huolimatta toivomme, että ne ovat vain vakuutusmaksuja ja sellaista tulipalaa ei enää koskaan tule.

Eero Erkkilä
Kaivosteollisuuden johtaja
Outokumpu Oy

Sotilasmestari Väinö Hintikainen

Sotilasmestari Väinö Hintikainen kuoli Joensuussa 10. maaliskuuta lyhyehkön sairauden uuvuttamana 71-vuotiaana.

Viesti kuolemasta kosketti palvelus-, työ- ja seuratovereita riipaisevasti.

Väinö Hintikaisen ura rajamiehenä oli mittava.

Suoritettuaan asevelvollisuutensa Jääkäripataljoona 2:ssa, hän välittömästi siirtyi oppilaaksi Rajakouluun Lieksaan vuonna 1936. Varusmiespalvelukseen sisältyi Lääkintäaliupseerikoulu ja erityinen sotilassairashoidon sairaanhoitajan kenttäkurssi.

Palveltuaan rajavartiomiehenä ja sittemmin raja-aliupseerina rajavartiou-

koissa talvisodassa Ilomantsin rintamalla ja jatkosodassa Rajajääkäripataljoona 5:ssä Maaselän-Seesjärven lohkolla, hän jatkoi rauhanaikaista palvelua Pohjois-Karjalan rajavartiostossa aina eläkkeelle siirtymiseensä saakka vuoteen 1961.

Väinö Hintikainen toimi Joensuun reserviupseerit ry:n puheenjohtajana vuosina 1961-1973 ja 1976-1982, yhteensä 10 vuotta sekä Pohjois-Karjalan Reserviupseeripiirin toiminnanjohtajana 1974-1985, yhteensä 10 vuotta.

NAISTEN TOIMINTOJA

Rreservin Aaliupseerien Pohjois-Karjalan piirin nais-toimokunta perustettiin vuonna 1964, joten XX:s toimintavuosi juuri päättyi.

Piirin naistoimikunnan tarkoituksena on olla yhdyssiteenä ja neuvottelevana elimenä toimialueellaan toimivien Reservialiupseerien naisjaostojen välillä.

Piirin puitteissa tapahtuva toiminta tahtoo jäädä suppeaksi, kohdistuen sääntömääräisiin kokouksiin, kurssitoimintaan ja piirien välisiin ja sisäisiin tutustumis- ja virkistysretkeilyihin.

Sitä vastoin piirin alueella toimivat naisosastot, miesyhdistyksen rinnalla, useimmissa tapauksissa toimivat hyvinkin vilkkaasti, mutta valitettavasti on myös sellaisia osastoja, joissa toiminta on päässyt "laamaan", - ehkä vetäjien puutteesta.

"Henkinherätysrytyksetkin" ovat jääneet tuloksettomiksi.

Pohjois-Karjalan piirin alueella on 14 Res.aliupseerien naisosastoa, joissa edellisen vuoden vaihteessa oli yhteensä noin 400 jäsentä.

Piirimme alueella olevat naisosastot ovat: Joensuu, Eno, Kitee, Kontiolahti, Liperi, Lieksa, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Rääkkylä, Tohmajärvi-Värttilä, Valtimo, Viinijärvi (epävir.) ja Kiihtelysvaarassa toimivat upseerien ja aliupseerien naiset yhdessä.

Koko maa on jaettu 17 piiriin, joiden yhdyselimenä on

RAuL:n Naisten neuvottelukunta, jota voidaan myös naisten liittohallitukseksi kutsua. Jokaisesta piiristä on yksi jäsen neuvottelukunnassa. Piiritämme on jäsenenä neuvottelukunnassa piirin puheenjohtaja-piirinainen.

Neuvottelukunta kokoontuu noin 2-3 kertaa vuodessa. Keran vuodessa, aina elokuun alussa, kokoontuu RAuL:n naiset valtakunnallisille kokous- ja retkeilypäiville, aina eri paikkakunnalle, paikallisen naisosaston järjestämänä. Tänä vuonna on päivät Hatula-Tyrvännön naisosaston järjestämänä luultavasti Parolassa.

Kokous- ja retkeilypäivät ovat tulleet vuosi, vuodelta yhä suosituimmaksi toimintatapahtumaksi, koska osanottajien määrä aina lisääntyy ja on noin 500 osallistujaa.

Pohjois-Karjalan piirin alueella on valtakunnallisia kokous- ja retkeilypäiviä ollut kahdesti, nimittäin Joensuussa ja v. 1978 Outokummussa.

Kanssakäyntiä piirimme alueella oleviin varuskuntiin on ollut jonkin verran, mutta naiset toivoisivat eri muotoisen kanssakäynnin olevan vilkkaampaa.

Vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön ja toimintaan mukaan toivottaisiin lisää nuoria, sillä NUORISSA ON TULEVAISUUTEMME.

Yhteistoimintaa Res.upseerien ja -aliupseerien naisten kesken pitäisi kehittää, sillä ovathan toimintaperiaattemme samat: RAUHA JA VAPAA ITSENÄINEN SUOMI.

Toivotan hyvää ja vilkasta alkanutta toimintavuotta vapaaehtoisen maanpuolustustyön parissa.

Pirkko Pylkkänen
Reservin Aliupseerit r.y:n naistoimikunnan puheenjohtaja-piirinainen.

Res. aliupseerien naisten SISARLAULU

Sävel: (YL kasteisten vuorten kun...)
Sanat: Annikki Jortikka Mänttä

Tämä maa omi meille yhteinen
Tule siskoni yhdessä työhön sen.
Näin kortta kokoon tuoden
kotomaata yhdes luoden
olet onnellinen työtä tehdessä sen.

Tule yhdessä vaan, täällä laulella saan,
Kätös tänne suo, tule piiriin tuo
Sinä ystäväs tänne, täällä mieli omi lämmin
Kädet ahkerat nää eivät tyhjäksi jää.

Ah aurinko paistaos kirkkaammin
luo maallemme siunaus kappaan.
Työ tunnustuksen saapi, katso lippu hulmuaapi,
Ylös korkeuteen sinitaivohon päin.

Ollos vapaa vain, sinä palvottu ain,
Käy eteenpäin, itse näin yrittäin.
Ollos Suomen nainen vakaa,
sen jo ahkeruutes takaa
Uskollinen ainiaan, kodin, kirkon, isänmaan.

30-vuotta RESERVIN-ALIUPSEERIEN JA NAISOSASTON TOIMINTAA OUTOKUMMUSSA

Noin 30-vuotta sitten, eli 30.1.1955 kokoontui outokumpulainen miesjoukko pohtimaan vapaaehtoisen maanpuolustustyön merkitystä ja sen suomaa toimintamahdollisuuksia sekä päättivät perustaa Kuusjärven Reservin aliupseerit-nimisen yhdistyksen.

Mutta jo samana vuonna tultiin tulokseen, että kyllä naisten työ ja apu sekä toiminta miesten rinnalla on aivan ensiarvoisen tärkeää ja niinpä perustettiin myön naisosasto.

Miesyhdistys rekisteröitiin, mutta naiset toimivat (kuten koko maassa) miesten rinnalla omana erillisenä naisosastona, ilman rekisteröintiä.

Kuntamuutoksen myötä vuonna 1968 muutettiin nimi OUTOKUMMUN RESERVIN-ALIUPSEERIT R.Y:ksi.

Säästöjen mukaisesti yhdistys ja naisosasto toimivat jäsenistönsä aatteellisena ja toiminnallisena yhdyssiteenä, huolehtivat jäsenistönsä henkisestä ja fyysisestä kunnosta järjestämällä kokouksia, esitelmätilaisuuksia, juhlia, erilaisia kilpailuja, retkiä ja hengellistä toimintaa.

Vuonna 1960 yhdistys sai oman lipun, jonka naisosasto lahjoitti.

Outokumpuun valmistui v. 1958 Seurojentalo, jonka osakkeita myös aliupseeriyhdistys lunasti. alkuvuosina oli Seurojentalon käyttö vilkasta. Suosittuja olivat yleiset tanssitilaisuudet, jotka olivat kannattavia silloin ja taloudellista tilannetta saatiin kohennetuksi. Viime vuosina kyseinen toiminta ei ole enää osoittautunut kannattavaksi.

Toiminta alkoi ja on jatkunut vilkkaana koko kolmikymmenvuotisen ajan, mutta toki kaikessa yhdistystoiminnassa on välillä hiljaisempiakin toimintavuotia, mutta niiden mentyä toiminta jälleen piristyy.

Toimintaamme ovat kuuluneet kerhoillat, alkuaikoina käsityöillat ja ns. teemaillat. Ainakin osa kerhoilloista on pyritty järjestämään ns. maaseudulla jäsenistön kodeissa, jotta niin saataisiin mukaan myös syrjemmässä asuvat jäsenet ja ilola olemme todenneet sen, että tervetuloitovotukset juuri syrjäkyläisten jäsenten koteihin ovat olleet sydämelliset. Toiminnassa suuri osuus on myöskin kilpailutoiminnalla, erityisesti ampuma- ja hiihtourheilulla sekä lentopalloilulla. On järjestetty filmiesityksiä ja oma konekin aikoinaan hankittiin, on tehty teatteri- ja tulus-

tumisretkiä sekä järjestetty hengellisiä tilaisuuksia.

Yhteistoiminta paikallisen Reserviupseerikerhoon on ollut hyvä ja vilkas.

Myös naiset ovat harrastaneet fyysisen kunnan kohottamista, ainakin kunto- ja leikkimieles-

sä. Aikaisempina vuosina naiset osallistuivat hyvällä menestyksellä puulaakiammuntoihin, pelattiin jalkapalloa, taikka paremminkin "potkupalloa", pelattiin jääkiekkoa mailoina luudat ja useina kesinä pelattiin "ihan oikeasti" pesäpalloa mm. Outokummun Reserviupseerien naisia vastaan.

Naisosaston toiminnasta tulokoon vielä mainituksi, että vuonna 1982 RAuL:n naisten neuvottelukunnan järjestämässä ensimmäisessä malliosastokilpailussa Outokummun reservin aliupseerien naisosasto valittiin malliosastoksi.

Valtakunnallisesta toiminnasta mainittakoon vielä, että vuonna 1978 naisosastomme järjestämänä pidettiin Outokummussa RAuL:n naisten kokous- ja retkeilypäivät, joissa oli mukana noin 400 osanottajaa ympäri suomenmaata.

Jäsenmäärä niin miesyhdistyksessä kuin naisosastossakin on ollut noin 100 jäsenen seuduilla, joinakin vuosina yli ja joinakin muutama alle.

Menneitä kolmeakymmentä toimintavuotta ajatellen toiminta on täyttänyt hyvin paikansa jäsenistönsä keskuudessa, mutta ajat muuttuvat ja me sen mukana.

Aikaisempi, silloin hyväksi havaittu toiminta ei enää nykyisin jaksaa kaikkia kiinnostaa ja vetää nuorempia, sillä nuoremman polven mukaan saaminen olisi ehdottoman tärkeää vuosikymmeniä kestäneen vapaaehtoisen maanpuolustustyön jatkumiseksi.

Sääntömääräisiä ja perinteisiä toimintamuotoja on jakettava ja kehitettävä niin, että nuoria saataisiin mukaan. Uusia voimia olisi saatava myös toimihenkilötehtäviin ja vetäjiksi.

Toivokaamme, että toimintamme jatkuisi edelleen jäsenistömmme keskuudessa ainakin yhtä vilkkaana kuin tähän saakka ja yhteistyö- ja toiminta paikallisen Reserviupseerikerhon ja sen naisosaston kanssa sekä naapuriyhdistyksiin jatkuisi edelleenkin hyvänä ja sisarellisena.

Pirkko Pylkkänen
Naisosaston pj.

OLLI TIAIS-ILTA ON JO PERINNE OUTOKUMMUSSA

Outokummun res.upseerikerhon Olli Tiais-iltaa vietettiin 13. kerran 15.2.1985. Tilaisuuteen oli kutsuttu esitelmöijäksi fil.tri Veijo Saloheimo.

Jo kolmannentoista kerran peräkkäin kokoontuivat Outokummun reserviupseerit vieraineen 15.2.1985 viettämään Olli Tiais-iltaa. Tilaisuuden pitopaikka oli Erä-Okun metsästysmaja n. 10 km Outokummun kaupungin keskustasta.

Tämän vuoden esitelmän piti fil.tri Veijo Saloheimo aiheenaan "Olli Tiainen ja kesän 1808 tapahtumat Pohjois-Karjalassa". Esitelmässä kerrottiin havainnollisella ja mielenkiintoisella tavalla, miten Pohjois-Karjalaan perustetut talonpoikaisjoukot eli nykykielellä sanottuna silloiset paikalliset pestyivät torjumaan lukumäärällisesti suuremman vihollisen. Vasta pääaotajoukkojen

Jatkuu sivulle 5

KERHOJEN TOIMINTAA

LIPERIN RESERVIUPSEERIT RY:N TOIMINTAVUOSI 1984

Rovasti Heikki Savola vihkimässä Liperin Reserviupseerit ry:n lippua 6.12.1984 Liperin kirkossa.

Oman lipun juhllaiseen vihkimiseen 6.12.1984 huijpentui Liperin Reserviupseerit ry:n toimintavuosi 1984.

Lipun hankintaa oli valmisteltu useita vuosia ja vasta nyt taloudellinen tilanne oli niin hyvä, että toiveista tuli tosi. Lippu rahoitettiin pääasiassa jäsenten talkootyön, metsänmyynnin ja lahjoitusten tuottamin varoin.

Lippu naulattiin 30.11.1984 Liperin kunnanviraston valtuustosalissa arvovaltaisen kutsuvierasjoukon läsnäollessa. Naulauksen aloitti Joensuun Sotilaspiirin edustajana Kapteeni Pertti Sopala, sitten oli vuorossa Pohjois-Karjalan Patteriston Komentaja Everstiluut-

nantti Raimo Kaukonen sekä P-karjalan Reserviupseeripiirin puheenjohtaja Eero Reijonen. Muista nau-laajista mainittakoon Liperin kunta, Liperin ja Viinijärven Reservin aliupseerit, seurakunnat, sotiemme invalidit ja veteraanit sekä naisosasto.

Naulaustilaisuuden tervehdyssanat lausui Liperin reserviupseerit ry:n nykyinen puheenjohtaja Mauri Mutanen. Tilaisuudessa esiintyi Joensuun Musiikkiopiston oppilaskunnan liperiläinen kvartetti. Naulaamisen johti Kauko Mutanen. Päätössanat lausui kerhon varapuheenjohtaja Urpo kontkanen ja lopuksi katsottiin elokuva "Tavoitteena turvallisuus". Kahvit

järjesti ja kustansi naisosasto.

Lippu vihittiin Liperin kirkossa Itsenäisyyspäivänä heti päiväjumalanpalveluksen jälkeen. Vihkimisen suoritti Rovasti Heikki Savola. Lipun luovuttajien puolesta puhui Eero Reijonen ja vastaanottosanat lausui Mauri Mutanen kiittäen lipun lahjoittajia sekä luvaten huolehtia ja käyttää lippua sen arvoa ja kunniaa vastaavalla tavalla.

Välttömästi lipun vihkimisen jälkeen suoritettiin kunniakäynti Liperin sankarihautausmaalle, jossa laskettiin seppeleet. Kunniakäynti oli lipun ensimmäinen virallinen edustus-tehtävä ja siihen osallistui

liperiläisten maanpuolustusjärjestöjen lippulinna.

Toinen suurehko tapahtuma, jonka järjestelyihin kerhomme osallistui, oli piirin YT-partiotaitokilpalujen järjestäminen yhdessä Liperin Reservin aliupseerien kanssa. Kilpailu pidettiin 6.-7.4.1984 ja tarkoituksena oli esitellä kilpailutehtävien lisäksi paikkakunnan elinkeinoelämää. Kilpailu alkoi Ylämyllyn varuskunnasta, jonne PKarPsto oli järjestänyt mm. asenäyttelyn. Yöpyminen tapahtui Roukalahden majalla, jossa suoritettiin myös ampumatehtävät viereisellä ampumaradalla. Toisena kilpailupäivänä käytiin Liperin Osuusmeijerillä ja Siikasalmen uudella turkistarhalla ja Maatalousoppilaitoksella. Kilpailu päättyi Liperin kunnan uudelle palo-asemalle, jossa saunottiin ja juotiin päätöskahvit.

Valitettavasti osanottajia kilpailussa oli erittäin vähän, joten järjestäjät eivät saaneet työlleen kunnan palkkaa - runsasta osanottoa - tehtyyn työmäärään ja järjestelyihin uhrautuun aikaan verrattuna. Tosin valoisana puolena on nähtävissä järjestelyin osallistuneiden jäsenten aktiivisuus - sellaistenkin, joita ei muutoin ole saatu mukaan toimintaan.

Liperin Reserviupseerit Ry on perustettu 11.3.1959. Kerhon nykyinen jäsenmäärä on keskimäärin 45 jäsentä. Kerholla on käytössään yhdessä Liperin Reservin aliupseerien kanssa rakentama Roukalahden ampumamaja, jonka vieressä on riistanhoitoyhdistyksen omistama ampumarata, jota kerhot voivat käyttää.

Parhaillaan radalla on työn alla uuden pistooliradan rakentaminen. Kerho omistaa Viinijärvellä oman ampumaradan, johon liittyy pieni metsäpalsta.

Kerho on viime vuosina järjestänyt säännöllisesti ampumaurheilutoimintaa kesäisin Viinijärven ampumaradalla yhdessä Viinijärven Reservin aliupseerit ry:n kanssa.

Muusta toiminnasta mainittakoon osallistuminen Reserviläisurheiluliiton, piirin, ja Helsingin Sissikerhon järjestämille maastovaelukselle.

Kerhon perinteisiä toimintamuotoja on myös vuosittaiset seppeleenlaskut sankarihautoille kaatuneitten muistopäivänä ja Itsenäisyyspäivänä sekä kunniavartiot jouluaattona Liperin ja Viinijärven sankarihautoilla yhdessä aliupseeriyhdistyksen kanssa.

Liperin Reserviupseerit ry:n eräs toiminnan pääta-voite, vaikka se ei aina niin näykkään ulospäin, on säilyttää ja vahvistaa syvään liperiläiseen maaperään juurtunutta maanpuolustustahtoa ja tehdä tunnetuksi maamme harjoittamaa turvallisuuspolitiikkaa.

Tätä työtä tekemään vuodelle 1985 on valittu seuraava hallitus:

Puheenjohtaja Mauri Mutanen
Varapuheenjohtaja Urpo Kontkanen
Jäsen, sihteeri Pekka Vipuveräjä
Jäsen Sauli Tuomela
" Erkki Lappalainen
" Eero Reijonen
" Kari Hirvonen
" Tuomo Pikkarainen
" Markku Mutanen

Mauri Mutanen

Jatkoa sivulta 4

perääntyminen aiheutti vastarinnasta luopumisen myös Pohjois-Karjalassa.

Illan muu ohjelma noudatti totuttua kaavaa. Naisosasto oli järjestänyt maittavan sopan lisukkeineen. Myös arpajaiset pidettiin. Loppu-iltalla oli vapaata seurustelua Outokummun puhallinorkesterin jäsenistä muodostetun yhtyeen tahdissa johtajana tunnettu Valtteri Kalinen.

Mielenkiintoisia esitelmiä Tapaan on kuulunut, että ennän siirtymistä vapaampaan ohjelmaan kuullaan illan esitelmiä.

Luonnollisesti nimi Olli Tiai-

nen on johtanut ajatusta 1700- ja 1800-lukujenä

maanpuolustustapahtumiin erityisesti Pohjois-Karjalassa. Ensimmäisenä esitelmöitsijänä olikin v. 1973 Ilkka Seppälä kertoen Olli Tiaisen vaiheista.

Näitä "vanhoista ajoista" kertovia aiheita ovat olleet myöhemmin mm. Sandels, Rajalinjan veto v. 1595 ja Melttussvirran taistelu.

Eräänä vuonna tutustuttiin jopa aiheeseen "1800-luvun ruokailutottumukset".

Toinen aihepiiri mitä on käsitelty useampanakin vuonna, on karjalaisen kulttuurin perinne. Tästä ovat olleet kertomassa mm. rehtori Kirkinen (Karjalaisten identiteetti) ja filtri Heikki

Koukkunen (Bysantti Karjala).

Nykyaikaa koskettavat aiheet ovat olleet kolmantena ryhmänä. Kenr.maj. Syrjä on kertonut opiskelustaan Frunzen akatemiassa Moskovassa ja Ev. Savolahti Sotajoukoista Olli Tiaisen ajoista talvisodan päiviin. Vuonna 1984 esitelmöi kenr.maj. Halonen puolustusvoimain uudistuneesta koulutusohjelmasta.

Esitelmiä on kuunneltu suurella mielenkiinnolla ja ne ovat antaneet aiheen vilkkaaseen keskusteluun. Olli Tiaisilta on aina miellyttävä ja antoisa tapahtuma. Perinnettä tullaan jatkamaan.

ltn. Risto Heikkinen

PIIRIN RESERVIUPSEERIT!

Piiri on saanut luvan säilyttää omaisuuttaan Joensuun reserviupseerien kerhotiloissa korusu.

Jos jonkin kerhon hallussa on piirin omaisuutta, toimitakaa se toiminnanjohtajalle!

POHJOIS-KARJALAN

Eversti Teuvo Paanilan johtama Pohjois-Karjalan Rajavartiosto vartioi ja valvoo valtakunnan rajaa Pohjois-Karjalan läänin alueella. Päätehtävän lisäksi tehtäviin kuuluu mm. poliisin ohella yleisen järjestyksen ja turvallisuuden voimassa pitäminen raja-alueella, kansainvälisistä rajaoloista koskevista sopimuksista johtuvat tehtävät, valtakunnan rajasta johtuvien lentorajoitusten noudattamisen valvonta, rajarauhan ylläpitämistä tarkoittava yhteistoiminta viranomaisten ja väestön kesken sekä metsästäyksestä, kalastuksesta ja luonnonsuojelusta annettujen säännösten noudattamisen valvonta. Rajavartiointiin liittyvien tehtävien lisäksi annetaan sissikoulutusta Sissikompaniassa palveleville varusmiehille ja reserviläisille järjestettävissä kertausharjoituksissa.

Vartiointi ja valvonta toteutetaan partioimalla rajalla ja rajavyöhykkeellä sekä valvomalla raja-alueita ja sille johtavia kulku-uria rajavyöhykkeen takarajalla ja valvontatorneissa. Rajanylikulkua valvotaan Värtsilässä, Haapa-vaarassa ja kokkojärvellä.

Rajapartio vesistöllä rajamerkkien tarkastuksessa.

Rajavyöhykkeen takarajalla oleva valvontapartio.

Valvontatorni talviasuusaan.

Partio yöpyy tarvittaessa partiomajassa.

Puutavaran kuljetusta rajan takaa.

RAJAVYÖHYKKE FRONTIER ZONE

CCCP
U.S.S.R.

RAJAVYÖHYKKE
pääsy ilman lupaa
kielletty

FRONTIER ZONE
no entry without
special permit

KALASTUS-
RAJA

RAJAVYÖHYKKE
PÄÄSY ILMAN LUPAA
KIELLETTY

RAJAVYÖHYKKE
PÄÄSY ILMAN LUPAA
KIELLETTY

SEIS
STOP
RAJAVYÖHYKKE
GRANZON
GRENZEZONE
FRONTIER ZONE

VALOKUVAAMINEN KIELLETTY
FOTOGRAFERING FÖRBUDEN
PHOTOGRAPHIEREN VERBODEN
PHOTOGRAPHY FORBIDDEN

RAJAVARTIOLAITOS

Rajavyöhykelaki ja -asetus aiheuttavat rajoituksia elämiseen ja liikkumiseen rajavyöhykkeellä. Näitä rajavyöhykettä koskevia opastauluja on rajavyöhykkeelle johtavien teiden varsilla rajavyöhykkeen takarajalla.

Rajarauhan ylläpitämisessä rajavartiosto tarvitsee yhteistoimintaa toimintapiirinsä eri viranomaisten sekä paikallisen väestön kanssa.

RAJAVARTIOSTO

SISSIKOULUTUSTA

Sissikomppania kouluttaa vuosittain yli 200 nuorukaista sisseiksi ja sissijohtajiksi. Palvelusaika käytetään tarkoin koulutukseen. Maastoharjoitusten ja taisteluammuntojen osuus on suuri. Rajavartioston omasta toimintapiiristä palvelukseen kutsuttu joukko omaksuu hyvin sissin tiedot ja taidot sekä sotilaskurin.

Sissikoulutus on päätehtävä sissikompaniassa.

Sissiharjoitus alkaa

HUOLTOTOIMINTA

Rajavartiointi edellyttää liikkumista laajalla alueella. Tarvittava kuljetuskalusto on viime vuosina uusiutunut tyydyttäväksi. Maastoliikkuvuus on parantunut. Kaluston huolto- ja korjaustoiminta on keskitetty Onttolaan. Erikoistöissä tukeudutaan joensuulaisiin korjaamoihin.

Uusinta moottorikelkkakalustoa. Varusmiesten kouluttaminen kelkkakuljettajiksi on aloitettu tämän talven aikana.

Vaatetuksessa on kiinnitetty suurta huomiota käyttökelpoisen partio- ja suojavaatetuksen kehittelyyn ja hankintaan. Kuvassa vasemmalta rajavartiomies lämpöpuvussa, partiopuvussa ja anorakkipuvussa.

Taisteluammunta

Hii-

Taisteluammunta pimeällä

Kilpailu innostaa ja kasvat-
taa

Sissijohtajia valmistuu vuo-
sittain lähes 70. Tässä pal-
kitaan parhaita.

Lääkintäkapteeni Koivuno-
ro pitämässä alokkaiden tu-
lotarkastusta.
Kuva R Väisänen

Terveystieteiden osastossa oman sairastuvan lisäksi tukeudu-
taan terveyskeskuksiin ja valtion alueelliseen työter-
veysasemaan.

Lääkintäalikersantti antamassa ensiapua.
Kuva R Väisänen

Rakentaminen ja peruskorjaukset ovat huomattava osa
huollon toimintaa. Painopiste on viime vuosina ollut kou-
lutus- ja johtamismahdollisuuksia edistävissä kohteissa.
Näitä ovat olleet esikunnan laajennus ja uusi koulutus- ja
huoltorakennus Onttolaan sekä rajakomppanioiden kom-
mentopaikkojen kasarmien peruskorjaus. Kuvassa uu-
den keskusvarastorakennuksen työmaa Onttolaan.
Kuva R Väisänen

KERHOJEN TOIMINTAA

Outokummun Reservinupseerit

Reserviläistoimintaa on Outokummussa ollut jo 1940-luvulla, myttä tuolloiset konkreettiset tavoitteet ja kamppailu olemassaolosta siirsivät Outokummun Reservinupseerikerhon perustamisen sodan jälkeiseen aikaan.

Outokumpu oy:n pääkonttorille 1950 joulukuun 7 päivänä kokoontui 35 reservin upseeria. Silloinen eversti A. R. Sainio toivotti läsnäolijat tervetulleiksi ja Y. E. Kettunen kertoi työstä, jota ennen perustavaa kokousta oli tehty reserviupseeritoiminnan aloittamiseksi Outokummussa. Läsnäolijoiden yksimielisellä päätöksellä perustettiin Outokummun Reservinupseerikerho ja sille hyväksyttiin Suomen Reserviup-

seeriliiton vahvistamat säännöt.

Yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin pankinjohtaja Y. E. Kettunen ja johtokuntaan Paavo Turtola, Jarmo Soininen sekä Eero Kaikkonen. Mainittakoon, että jo tuolloin vielä nykyäänkin aktiivisesti toimintaan osallistuva Ilmari Kohtala valittiin perustavassa kokouksessa varalintarkastajaksi ja jo seuraavalla kaudella johtokunnan jäseneksi.

Naisosasto Outokummun Reserviupseerikerholle perustettiin 23.1.1957. Ensimmäisenä puheenjohtajana toimi Aune-Marjatta Heikkinen. Alusta alkaen naisosasto on merkittäväällä tavalla osallistunut toimin-

nan tukemiseen. Järjestämällä tempauksilla he ovat jatkuvasti kyenneet osoittamaan varoja kunakin ajankohtana sopivaan reserviläistoimintaan.

Alkuvuosien toimintamuodot painottuivat liikuntaan, ammuntaan ja hengellisiin tilaisuuksiin. Esitelmiä järjestettiin kokousten sekä iltamien yhteydessä. Valtakunnalliset juhlapäivät ovat perustamisesta lähtien olleet erityishuomion kohteena. 50-luvulla eräänä erityiskohteena oli reserviläisten talkootyö, jolla saatiin Seurojentalo Oy:n rakennus Outokumpuun. Sittemmin rakennuksen suojissa ovat useat yhdistykset löytäneet toimitilansa. Useat kerhon jäsenet ovat myös liike-elämän ja teolli-

suuden vaikuttajia, mikä osaltaan luo myönteistä reserviläishenkeä sekä suoranaisesti auttaa kerhon ponnisteluja maanpuolustustahdon ylläpitäjänä paikakunnalla.

Nykyisin kerhon järjestämä toiminta on suuntautunut aiempia enemmän henkisille arvoille. Monet urheiluseurat järjestävät liikuntatilaisuuksia, ampuma- ja metsästysseurat pitävät yllä aseiden käyttötuntumaa.

Turvallisuuspolitiikka ja peruskurssitoiminta ovat kerhon erityiskohteena tänä toimivuonna. Kummallakin osa-alueella on nimitetty vetäjä ja perustettu yhteistyötoimikunnat, jotka laajimmillaan käsittävät edustajat myös Liperin ja Polvi-

järven aliupseeri- ja/tai upseeriyhdistyksistä.

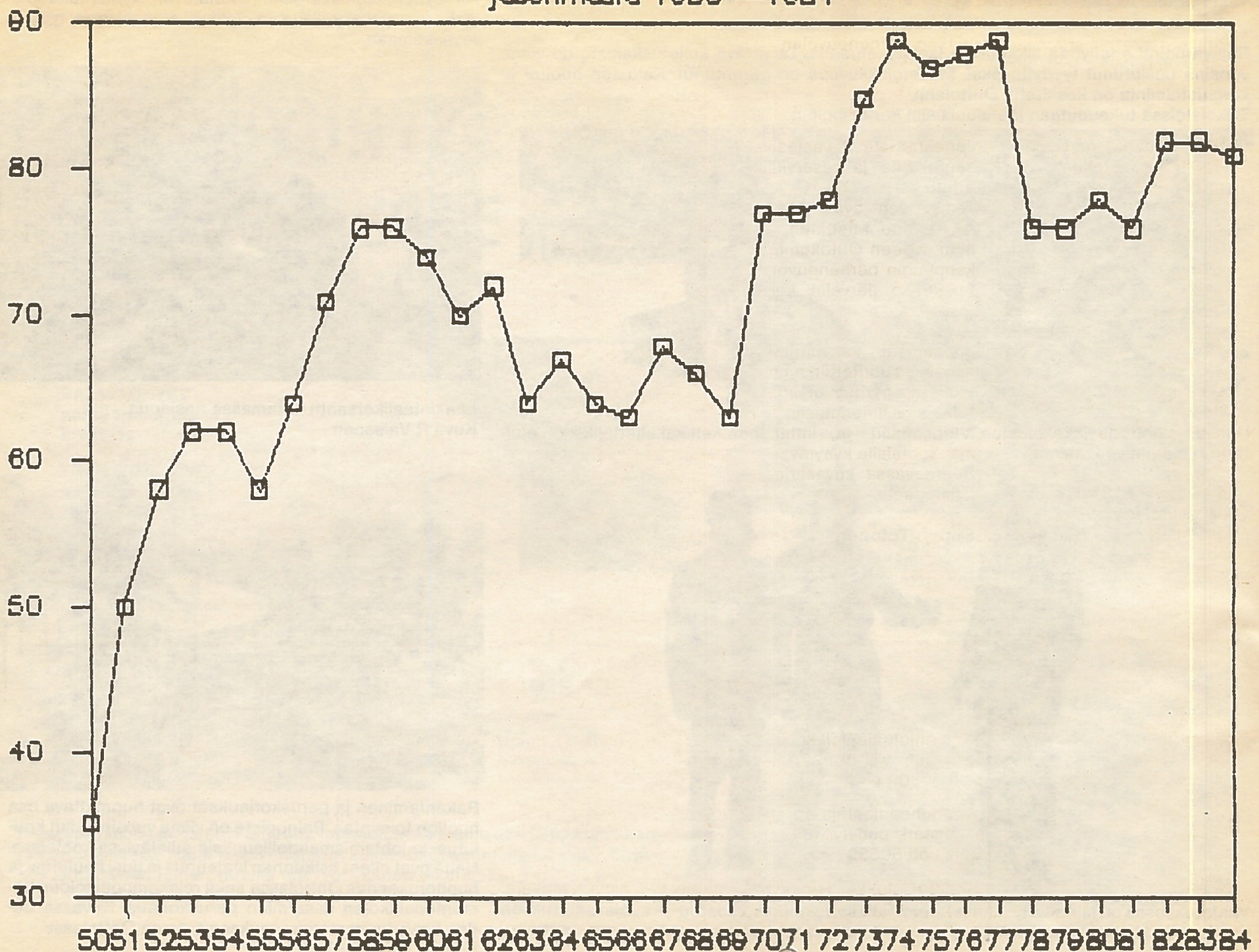
Merkittävin juhla Outokummussa on 14.4., jolloin vietetään rauhan ja turvallisuuden päivää. Tilaisuuden suojelijana toimii puolustusministeri Veikko Pihlajamäki, reserviläisjärjestöt vastaavat tilaisuuden käytännön asioista.

Outokummun Reserviupseerit ry:n jäsenmäärä on perustamisesta lähtien kasvanut. Puolet jäsenistä toimii Ooutokumpu Oy:n palveluksessa. Vaikka Outokummussa kaivokset 90-luvulle tultaessa lopettavat säilyy jäsenmäärä silti 70 paremmalle puolella, johtuen jäljelle jäävistä toiminnista ja muun teollisuuden lisääntymisestä.

Jatkuu sivulle 9

OUTOKUMMUN RESERVIUPSEERIKERHO ry

jäsenmäärä 1950--1984

RESERVILÄISTEN JA SEURAKUNNAN YHTEISTOIMINTAA OUTOKUMMUSSA

Pirkko Järvelin kertomassa työstään perheneuvolan näkökulmasta.

Reserviläiset kahvilla.

Ryhmätöiden purku.

Outokummun reserviläisjärjestöt ja seurakunta ovat viettäneet ja monta vuotta Kaatuneiden muistopäivänä reserviläisten kirkkopyhää. Kuusjärven sankarihaudalla järjestetyn kunniaavartion ja seppeleenlaskun jälkeen on kaatuneiden omaisten ja veteraanijärjestöjen kanssa yhteinen jumalanpalvelus. Tämän jälkeen yhdessäoloa on jatkettu kaatuneiden omaisille ja veteraaneille järjestetyllä muistotilaisuudella.

Tänä vuonna 18.1. järjestettiin seurakunnan kutsuilla reserviläisille puolisoineen.

Järjestelyistä vastasivat seurakunta ja reserviläiserhot.

Tilaisuuden avasi kirkkoherra Eino Miettinen. Tämän jälkeen Outokummun kaupungin perheneuvolasta Pirkko Järvelin kertoi työssään ilmenevistä outokumpulaisten perheiden ongelmista. Kahvitarjoilun lomassa suoritettiin ryhmätöitä, joilla pyrittiin etsimään rarkaisuja ilmenneisiin perheongelmiin ja ihmisille ajankohtaisiin kysymyksiin. Seuraavassa kuvasarja tilaisuudesta.

Seppo Tolonen

Ryhmätöitä käynnissä.

Jatkoa sivulta 8

Nähtävästi jäsenistön keski-ikä kasvu ja toimihenkilöiden ammattijakautuman muutos lähivuosina voivat jonkin verran vaikuttaa reserviläistyön muotoihin Outokummussa.

Outokummun Reserviupseerit ry
Veikko Koskela

OUTOKUMMUN RESERVIUPSEERIT RY:N TOIMIHENKILÖT 1985

Puheenjohtaja Veikko Koskela puh. työ 56222, puh. koti 50809

Varapuheenjohtaja Veikko Palosaari, puh. työ 54245, puh. koti 50559

Sihteeri Jukka Hirvonen, puh. työ 50261,

Rahaston hoitaja Ilmari Kohtala

Naistoimikunnan pj. Kaino Vanninen, puh. koti 5824

Sihteeri Selma Mäkelä, puh. koti 5116

Turvallisuuspolitiikka Jaako Helske

Peruskurssi Seppo Tolonen

Urheilu Olavi Suomalainen

Hengellinen toimikunta Martti Sivonen

Jäsenet Seppo Rantanen, Risto Heikinen

URHEILU SUOJELUSKUNNISSA

Artikkelin kirjoittaja HuK Pekka Pakarinen tekee parhaillaan Joensuun yliopistossa Suomen historian pro gradututkielmaa aiheenaan Pohjois-Karjalan suojeluskuntaurheilu. Pakarinen toimii myös Liperin reservin aliupseereiden sihteerinä.

Valtakunnan urheiluelämä oli 1920-luvulle tultaessa edeltäneiden sotien jälkeen lamassa. Tästä alemmuustilasta sitä ryhdyttiin nostamaan niin SVUL:n kuin TUL:nkin toimesa. Kolmanneksi tärkeäksi urheilujärjestöksi oli kuitenkin nousemassa ja varsin ripeästikin suojeluskunta.

Suojeluskunnalle urheilu oli monitahoinen asia. Sitä pidettiin arvona sinänsä, mutta yhtä tärkeänä koettiin urheilun harrastamisen antama apu tehokkaaseen maanpuolustustyöhön. Urheilu antoi ruumiinkuntoa, joukkuepelit kasvattivat vastuuta muista ryhmän jäsenistä huolehtimisessa, tietyt urheilumuodot antoivat lähes täydellistä koulutusta sotilaallisten tehtävien suorittamiseen esim. pallonheitto, keihäänheitto, käsikranaatinheitto jne. Syitä löytyisi varmasti lisääkin.

Fräässä suhteessa suojeluskuntaurheilu ajoi selvästi ohi varsinaisista urheilun keskusliitoista ja niiden urheilupolitiikasta. Suojeluskunnassa oli selkeä organisaatio, joka pienin lisäyksin voitiin valjastaa urheilunkn palvelukseen. Niinpä suojeluskunnan urheiluorganisaatio, joka täydellisimmillään ulottui SK-Yliesikunnan urheiluosastosta aina pienimpiin kyläosastoihin, olikin lajissaan ylivoimainen. Samoin urheilutyöhön uhrattu koulutus oli suojeluskunnassa selvästi suurempi kuin esimerkiksi SVUL:n antama, tarkasteltiinpa sitä opetustuntimääriä tai opetusta saaneiden lukumäärää silmällä pitäen.

Suojeluskunnan urheiluohjelman keskeisen ajatuksen voi parhaiten ilmaista sk-urheiluohjaaja Frans Männyn sanoin "suppea ohjelma laajalla rintamalla". Urheilulajeja joita virallisesti harrastettiin oli tämän mukaan varsin vähän, mutta nämä harvat lajit yritettiin sitten saada mahdollisimman laajan harrastuksen kohteeksi.

Suojeluskunnan virallisiksi kilpailulajeiksi otettiin talvella hiihto (ampumahiihto, hiihtosuunnistus, mäenlasku mukaan lukien) ja kesällä pitkäpallo (myöh. pesä-

pallo) ja suuri 3-ottelu, jossa lajeina olivat viestinjuoksu 4x100 m, 300 metrin juoksu ja korkeushyppyn, kuulantyyntönnön, keihäänheiton sekä 100 ja 500 metrin juoksujen muodostama 5-ottelu. Tällaisella ohjelmalla lähdettiin liikkeelle 1920-luvulla. Myöhemmin ohjelma muuttui siten, että yleisurheilu ja pesäpallo saivat antaa tilaa sotilasmonitteleuille. Tämä kehitysvaihe toteutui kuitenkin laajassa mitassa vasta 1930-luvun puolimaissa.

Suojeluskunnan urheilupolitiikan toteutumista, siis saatiinko rintama laajaksi, voidaan tarkastella käytyjen kilpailujen ja kilpailuihin osallistuneiden määrää tarkastelemalla. N. V. Hersalo on kirjoittamassaan "Suojeluskuntain historia"-teoksessa päätyttyä tulokseen, joka osoittaa vuonna 1921 järjestetyn 920 kilpailua ja vastaava määrä vuonna 1929 oli 6450. Kilpailijoita vuonna 1921 oli n. 15000 kun lukumäärä vuonna 1929 oli jo 134000 paikkeilla. Luvut ovat arvio lukuja, mutta ylittääään luotettavia. Tämän mukaan rintama olisi leventynyt varsin mukavasti. Edellä esitettuihin lukuihin olisi tottuuden nimesä lisättävä erilaisissa harjoitustilaisuuksissa suoritun urheilun osuus, mutta sitä ei ole kukaan tilastoinnut, samoin kuin on laita urheilun osalta, jota suojeluskunnan jäsenet itse tykönänsä harjoittivat.

Tarkasteltaessa suojeluskuntaurheilua eri urheilulajien osalta, on heti alkajaisiksi huomautettava, että ammunta oli suojeluskunnassa erotettu muusta kilpaurheilusta. Ammuntaa ei edes pidetty urheiluna samalla tavoin kuin edellä esitettyjä lajeja, vaan se nousi tärkeydessä niiden yläpuolelle. Ammuntaa varten oli olemassa erillinen urheiluosaston ulkopuolinen organisaatio, joskin niiden tehtäväkentät sivusivat toisiansaan esim. ampumahiihdon kohdalla.

Suojeluskunnassa ylivoimaisesti eniten harrastettu urheilulaji oli hiihto eri muodoissaan. Hiihtotaito olikin tehokkaan maanpuolustuksen kannalta välttämätön edellytys, kun huomioon otetaan Suomen luonnonolosuhteet ja sen aikaisen tiestön määrä.

Suojeluskunnan harjoittaman hiihtopainotteisen urheilun merkitys tulikin sittemmin esille konkreettisimmin talvisodan taisteluiden aikana. Mitä idemmäksi ja pohjoisemmaksi Helsingistä katsoen mentiin, sitä tärkeämmäksi hiih-

totaito tuli. Pohjois-Karjalaisilla olikin aihetta röyhistelyyn erityisesti hiihdon alalla. Täällä osattiin hiihtää lujaa ja täällä hiihdettiin paljon. Kautta Suomen ja hiihtävän maailman tunnettiin mm. Lappalaisen veljekset tauno ja Martti, jotka monia kertoja edustivat kunniakaasti Sk-piiriään ja omaa Liperin suojeluskuntaansa edustustehtävissä. Muita tunnettuja sk-hiihtäjiä olivat pielisjärven sk:n Kiiskiset, Pälkjärven sk:n Rouhaiset kärkinimellä Jussi, ampumahiihdossa useita voittoja saavuttaneet Polvijärven sk:n E. Tuomi ja Pyhäselän sk:n A. Laitinen. Monta kuulua nimeä jäi varmasti mainitsematta, sillä taso oli valtakunnallista sk-hiihtoa ajatellen melkoisen leveä. Mielestäni suurin ylpeyden aihe, joka Pohjois-Karjalasta hiihdon osalta löytyy on kuitenkin harrastuksen laajuus. suojeluskunnan vuotuisessa %-hiihtokilpailussa ei Pohjois-Karjalaa paremmin menestynyttä suojeluskuntapiiriä ole löydettävissä. Vuodesta 1932 vuoteen 1936 hallitsi Pohjois-Karjala tätä kilpailua suvereeniin tapaan. Vuonna 1937 muutettiin kilpailun sääntöjä ja sen myötä pohjois-Karjalan sijoitus oli "heikko" neljäs tila. Uusiin sääntöihinkin totuttiin kuitenkin nopeasti ja vuonna 1938 oli piiri jälleen järjestön paras.

Pohjois-Karjalan sk-piirin menestyksestä otan esimerkkinä sijoittumisen järjestön eri kilpailuissa vuonna 1934. Tuo vuosi ei ollut tuloksellisesti ehkä paras ja siksi se kertookin ehkä paremmin tason korkeudesta.

Sijoitukset SK-Järjestön kilpailuissa v. 1934

- prosenttihiihto	1
- ampumahiihto	3
- 20 km hiihto	5
- talvimest. yleiskilp.	5
- sk-poikien yhdistetty	8
- ampumahiihto kiertopalkinnosta	2

Kun suojeluskuntapiirejä oli kaikkiaan 22, voidaan tulosta kaiketi pitää hatun noston arvoisena suoritukseksi.

Kesäurheilussa ei hiihdon tapaista ylivoimaista harrastusyökköstä ollut. Kaikkia lajeja harrastettiin melkoisen yhtäläisessä laajuudessa, sikäli kuin suorituspaikkoja löytyi. Urheilukenttiä ei alkuajoina ollut nimittäin kovinkaan paljoa ja olemassa olevien kunto oli tavallisesti huono. Suojeluskunnan imagoon ei kuitenkaan kuulunut jäädä voivottelemaan surkeaa tilannetta, vaan sen sijaan aloitettiin kenttien rakentaminen. Suojeluskuntien ra-

kentamat kentät eivät välttämättä vastaa tämän päivän käsitystä urheilukentästä, mutta tarkoituksensa ne täyttivät ja mahdollistivat urheiluohjelman toteuttamisen monista puutteista huolimatta. Kenttien rakentaminen tehtiin tavallisesti hyvin pienellä pääomalla ja talkootyönä, mikä omalta osaltaan oli omiaan lisäämään suojeluskunnan sisäistä yhteenkuuluvuutta. Pohjois-Karjalassa tilanne urheilukenttien kohdalla oli ehkä huonompi kuin monissa muissa maamme osissa. Kuitenkin kesäurheilua harrastettiin melkoisen runsaasti. Valtakunnallista menestystä ei juurikaan saavutettu, mutta se ei vaikuttanut urheilua vähentävästi, kenties pikemminkin päinvastoin.

Kesän urheilulajeista eniten harrastajia keräsi pesäpallo. Jos pohjois-Karjalan menestystä etsitään kesälajeissa on se helpoimmin löydettävissä juuri pesäpallossa. Tässä lajissa eivät Pohjois-Karjalaiset olleet muita edellä sillä pesäpallovaltikka pysyi Hämeessä ja Pohjanmaalla, mutta harrastuksen määrässä Pohjois-Karjalan suojeluskuntalaiset olivat omassa luokassaan 1930-luvun loppuvuosina. Tuolloin pesäpallo, kuten jotkut muutkin kesäurheilulajit olivat saaneet antaa tilaa sotilaallisemmille lajeille järjestön mestaruuskilpailujen ohjelmassa, mutta järjestö kuitenkin kannusti lajia edelleen harrastamaan ottamalla käyttöön n.s. kehotuskiertopalkinnon vuosittain jaettavaaksi eniten lajia harrastaneelle suojeluskuntapiirille.

Pohjois-Karjalan suojeluskuntapiirissä (vuoteen 1928 asti Joensuun suojeluskuntapiiri) voidaan erottaa erityisiä "urheilusuojeluskuntia". Tämän nimen talviurheilun osalta voivat saada Pälkjärven, Pielisjärven ja Liperin "hiihtosk:t", Pyhäselän ja Polvijärven ampumahiihdossa menestyneet suojeluskunnat ja Nurmes, Kontiolahti sekä Kesälahti menestyivät

myös hiihtokilpailuissa muita useammin. Kesälajeissa olivat Joensuu, Pielisjärvi ja Värtsilä pesäpallon ehdottomia valtiaita. Näiden ulkopuolelle mestaruus meni ainoastaan vuonna 1932, kun Kuusjärven sk:n pesäpallolijat veivät voiton. Yleisurheilussa selvästi eniten voittoja nappasi Joensuun suojeluskunta, mikä nyt ei välttämättä ollut suurikaan ihme, sillä piirin paras urheilukenttä oli Joensuussa ja siellä oli yös vireitä urheiluseuroja.

Joensuun sk ei harjoitellutkaan urheilua muiden suojeluskuntien lailla, vaan suojeluskuntalaiset harjoittelivat kukin oman urheileuransa riveissä ja yhteenporukka koottiin ainoastaan kilpailuihin. (Ei koske pesäpalloa, jossa yhteisharjoituksia toki järjestettiin.) Maastojuoksussa menestyivät hyvin samat suojeluskunnat, jotka hiihdosakin olivat keulapaikoilla. Niinpä hiihtäjänä tunnetut Lappalaisen veljekset saivatkin useimmin lähteä piirin edustajiksi myös murtomaajuuskilpailuihin. Siihen miten jokin suojeluskunta menestyi urheilussa on monia erilaisia vaikutteita tekijöitä. Aikaisemmin on jo todettu urheilukentän osuudesta ja annettu esimerkki Joensuun sk:n muodossa. Muita tekijöitä olivat välimatkat kyläosastoista kuntakeskukseen, suojeluskuntaan kuuluvien "urheilukärpäsen puremisen" määrä, suojeluskunnan ikärakenne, paikkakunnan muu urheiluelämä yms. syyt. Erityisen tärkeä merkitys oli suojeluskunnan paikallispäälliköllä, aluepäälliköllä ja urheiluneuvojalla.

Jos päälliköt eivät urheilua arvostaneet oli urheiluneuvojalla usein kivinen sarka kynnettäväänään. Tällaisestakin on Pohjois-Karjalassa esimerkkejä mm. Rääkkylässä toimi pitkäaikaisena paikallispäällikkönä sikäläisen seurakunnan pastori Robert Immonen, joka oli henkeen ja vereen suojeluskuntamies, mutta ei ur-

Jatkuu sivulle 12

FINNMINERALS OY

**KONE JA URHEILU
KONTKANEN**

Outokumpu, puh. 973-50154

**AUTOKOULU
M. TUOMELA KY**
OUTOKUMPU P.50460
JUUKA P. 70281

Liperiläinen A-ryhmän sähköurakoitsija

SÄHKÖ ⚡ RÖNKÄ KY

80200 YLÄMYLLY, puh. 973-851187

Suomen RAKENNUSRESTAUROINTI OY

Kirkkok. 33 b B 15 80100 JOENSUU Puh. 973-209700

AVAIMENNE
TÄMÄN PÄIVÄN
JA HUOMISEN
TEKNOLOGIAAN

MINERAALI-
TEKNIIKAN
LABORATORIO
Yrittäjänkatu 3
83500 OUTOKUMPU
Puh. 973-54245

VAPAAEHTOISTA MAAN-
PUOLUSTUSTYÖTÄ TUKIEN

LIPERIN ALUELÄMPÖ OY

83100 LIPERI PUH. 973-651611

market PUH. 50306
Metsälä
OUTOKUMPU

**OUTOKUMMUN
OSUUSPANKKI**
- JOHTAVA RAHALAITOS OUTOKUMMUSSA -

LIPERIN METSÄNHOITOYHDISTYS
LINJA-AUTOASEMA, 83100 LIPERI
PUH. 973-651031, 973-641186

OUTOKUMMUN
APTEEKKI

Kauppakatu 6
Puh. 973-5723

OUTOKUMMUN
METALLI OY

PL 8
83500 OUTOKUMPU

KIVIPAJA OY
Sepänkatu 6
Puh. 973-50105
83500 OUTOKUMPU

Korukivien erikoisliike

OUTOKUMMUSSA
KESÄLLÄ KOKO
PERHEEN SEIK-
KAILU!
TERVE-
TULOA!

OUTOKUMMUN
KAUPUNKI
PL 47
83500 OUTOKUMPU

ULA-SÄHKÖ
J. MAKKONEN KY
Asemakatu 1
83500 OUTOKUMPU
Puh. 54476

ESSO

Liperi • Puh. 851848

- BENSIINIAJAKELU Avoinna:
- HUOLLOT ark. 6.30-20
- AUTONKORJAUKSET la 7.30-20
- RENGASTYÖT su 8.30-20
- KAHVILA

Radio ja Sähkö
Ikonen Ky
Puh. 973-51676
Outokumpu

OUTOKUMMUN
VARAOSA
APTEEKINKATU 2
PUH. 54240

SALORA • Televisiot
• Videot

PIONEER • Stereot
• Autolaitteet

MYY LIPERISSÄ:

KESKUSTIE 8 PUH. 051 851 LIPERI
TV JA KONE

KERETIN KAIVOKSEN
KIVITEOLLISUUDEN KÄYTTÖ JA MUISTOESINEITÄ LAHJAKSI

VALIKOIMASSA: KELLOT, KUKKAMALJAKOT, LASIN-
ALUSET, KYNÄTELINEET, KIVET JNE.
TIEDUSTELUT JA TILAUKSET:
KAUKO HURSKAINEN, PUH. 56461

TEEMME TILAUksesta MALMIKIVESTÄ JA MUISTA
KIVISTÄ MAHDOLLISUUksIEN MUKAAN MYÖS ASIAK-
KAAN TOIVOMIA ERIKOISTOITÄ.
YHTEYDENOTOT: OSMO PARVIAINEN, PUH. 56312.

OUTOKUMPU OY
OUTOKUMMUN KAIVOS

LK liperin kirjantitotoimisto
LAILA KOISTINEN

Myllyrinne 6, 80400 YLÄMYLLY puh. 973-851951

Anna tavanomaisen lahjan
sijasta arvopapereita lahjaksi

Kun haluat muistaa lastasi, lapsenlastasi tai ketä tahansa
hänen merkki- ja juhlapäivänään, anna lahjaksi arvopaperei-
ta. Se on järkevä ja tuottoisa lahja, josta on saajalle hyötyä ja
iloa kauan merkkipäivän jälkeenkin. Lahjan arvo vain kasvaa
vuosien mittaan.

Arvopapereiden hankkiminen käy kätevästi Kansallispankin
välityksellä. Ostomääräyksen voit antaa mihin tahansa pan-
kin konttoriin. Muutaman päivän kuluttua arvopaperit ovat
Sinulla.

Kansallispankin toimihenkilöt neuvovat näissä asioissa. Tu-
le keskustelemaan lähimpään konttoriimme.
YSTÄVÄLLISESTI

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI
OUTOKUMPU

ITÄ-SUOMEN OMAN
VÄRIKUVAVALMISTAMON

Fotopaja Oy:n

jalokuva LIIKKEET

- Foto-piste Kirkkokatu 27,
80100 Joensuu
- Kuvapalvelu, Koskikatu 9,
80100 Joensuu
- Näppäri Ky, Joensuu
Suventok. 6
- Foto Ikonen, Kummunkatu 5,
83500 Outokumpu
- Foto-Henna, Pielisentie 46,
81700 Lieksa
- Kuva-Utko, 83910 Juuka
- Uusi Kuva, Kalevalantie 24,
82900 Iisalmi
- Foto-piste, 82500 Klitee
- Valok. A. Heiskanen,
81200 Eno
- Valok. A. Ahokas,
59800 Kesälahti
- Viinijärven Kirja ja Kemikallo,
83400 Viinijärvi
- Tohmajärven Kirja ja Kemikallo,
82800 Tohmajärvi
- Kukka ja Keramiikka,
82180 Uimaharju
- Honkalammen Kukka ja Kuva,
Honkatie, 80420 Honkalampi
- Konelike I. Hakulinen
Rääkkylä
- Foto ja Kirjakauppa Oy
Hammastalati
- Kuva-Soppi J. Matikainen
Potvijärvi

OKUMET OY

Teollisuuskatu 11
Puh. 973-54715
83500 OUTOKUMPU

market
Sallinen
LIPERI Puh. 851521

— Edullinen ostospaikka

Paholetta **Veljekset**
KUOKKANEN OY
VII 100v vähittäiskauppa
Outokummuksessa.

OKUN
PUTKITYÖ KY
Karjalankatu 3
83500 Outokumpu
Puh. 50141, 50142

• METALLITYÖT • PUUTYÖT • TEOLLISUUDEN ALIHANKINNAT
tee koo
TUOTE
OUTOKUMPU
Teollisuuskatu 3
973-54391
• AUTOTALLIT • AUTOJEN PESUT JA RUOSTEVAURIOKORJAUKSET

Jatkoa sivulta 10

heilusta liiemmin piitannut. Rääkkylä ei piirin urheilukilpailussa sitten suuremmin menestynytkään. Rääkkylän suojeluskunnassa oli sen sijaan suhteellisen hyvä ampumataso ja henkistä maanpuolustusta siellä harjoitettiin enemmän kuin monissa muissa suojeluskunnissa. Samankaltaisia tapauksia löytyy muitakin, mitä voidaan pitää paitsi urheilun kannalta valitettavina myös osoituksena siitä, ettei urheilu ollut välttämättä ainoa "autuaaksi tekevä". Urheilua kuitenkin harrastettiin kaikissa suojeluskunnissa ja kiitettävään useinkin ei tärkeimpänä ponnitena ollut erinomainen menestyminen ja kunnian keruu, vaan olympia-aatteesta tuttu osanotto. Tärkeänä pidettiin sitä, että nuorisolle tarjottiin tilaisuus rentoutumiseen ur-

heilun parissa omien kenties raskaidenkin töiden ja aika ajoin yksitoikkoisenkin muun suojeluskuntatyön lomassa.

Palataan lopuksi vielä suojeluskuntaurheilun valtakunnalliselle tasolle ja sen merkitykseen historiallisesta näkökulmasta. Siis mikä oli tuon työn merkitys? Suurin merkitys suojeluskuntaurheilulla oli tietenkin suojeluskunnalle itselleen. Se oli keino, ja hyvä sellainen, saada nuoret mukaan joukkoihin. se antoi harrastajalleen fyysistä kestävyyttä ja edesauttoi myös henkistä suorituskykyä. Se sai joukon yhtenäiseksi ja samaan hiileen puhaltavaksi. Osallistuminen valtakunnallisiin kilpailuihin laajensi tuttavapiiriä ja edisti oman maan tuntemusta. Urheilu edesauttoi myös sotilaallista kehitystä kunhan se vain suunnattiin oikein.

Jälkeenpäin pohdittaessa tulevat etsimättä mieleen suojeluskuntien rakentamat urheilukentät. Ne jäivät olemaan senkin jälkeen, kun suojeluskunta järjestönä lakkautettiin ja tarjosivat edelleen tilaisuuden monenmoseen kisailuun. Suojeluskuntien tarjoamat urheilupalvelut olivat monin paikoin ainoat saatavilla olevat. Kenties monikin nuori olisi jättänyt urheilun kokonaan harrastamatta ilman suojeluskuntia. Suojeluskunnat tarjosivat liikuntaa myös varttuneille. Useissa suojeluskunnissa oli niin sanottu "ukko-osasto", jonka piirissä ikämiehille tarjoutui tilaisuus säännölliseen voimisteluun ja muuhunkin liikuntaan. Kipinä urheiluun on monessa tapauksessa saattanut sytyä juuri suojeluskunnan urheilutilaisuuksissa. Tietysti mielessä suojeluskunta oli urheilun uranuurtaja. sen piiristä läksi ajatus

massaliikunnasta, joka nyt viime vuosikymmenillä on jälleen nostonan päättään ja kukkii nyt komeasti erilaisina laturetkinä ja muina tahtumina. Edelleen suojeluskunnat olivat uranuurtajina eräiden urheilulajien kohdalla. selvimmät esimerkit ovat pesäpallo, ampumahiihto ja suunnistus, joista kahta viimeksi mainittua suojeluskunta yksin harrasti aina 1930-luvulle saakka.

Ehkä kuitenkin piirre suojeluskuntien urheilutyössä oli sen alueellinen laajuus, "laaja rintama" tässäkin mielessä. Suojeluskunnan organisaatio toi urheilun eri muodoissaan samanaikaisesti maan joka kolkkaan Hangosta Utsjoelle. Näin tieto ja taito levisi suhteellisen tasaisesti ja suojeluskuntien tultua polkansa päähän oli urheiluseuroilla ja urheilun parissa työskentelevillä helppo jatkaa jo

kerran umpiseen vedettyä latupohjaa.

Oheisen kirjoitelman lähteinä on käytetty seuraavia teoksia ja arkistoja: Herkesalo N.V - Suojeluskuntain historia II Raikkala H. - Suojeluskuntain historia III Pirhonen P. - Suojeluskunnat ja Lotta Svärd Pihkala L. - Tahkon Latu Pohjois-Karjalan Suojeluskuntapiirin arkisto seuraavilta osin. (koko arkisto on sijoitettu Sota-arkistoon Helsinkiin)

- Pohjois-Karjalan suojeluskuntien vuosikertomukset
- Pohjois-Karjalan suojeluskuntapiirin vuosikertomukset
- Pohjois-Karjalan suojeluskuntapiirin osasto 1d (urheiluosasto) arkisto

Pekka Pakarinen
HuK

RESERVILÄISTEN PERUSKURSSIN KOULUTUSAJAT Pohjois-Karjalassa

Viestikurssi

Ylii Karppanen, Sulo, 82430 Puhos
Yliv Kompas, Simo, Toukolankatu 20, 80160 Joensuu
Ylii Kohonen, Reijo, Keisarinkuja 54, 82500 Kitee
Ylii Kurkinen, Pekka, Kehäkatu 45, 75500 Nurmes
Vänr Heikkinen, Risto, Palosuonk. 3, 83500 OUTOKUMPU, puh.973-56449 t.
Lnt Suinila, Anssi, Keskipolku 3 b C 19, 81720 Lieksa

Maastokurssi

Kapt Asikainen, Osmo, Siilintie 3, 82500 Kitee
Vänr Kotilainen, Erkki, Harjukuja 21 D 6, 81700 Lieksa, puh. 975-23422 t.
Ltn Pylkkänen, Are, Kuusitie 7, 75530 Porokylä, puh. 976-61151
Alik Virtanen, Raimo, Mikonkatu 14 B, 83500 Outokumpu

Pelastus- ja sammutuskurssi

Ylii Kohonen, Reijo, Keisarinkuja 54, 82500 Kitee
Sot.mest Päivinen, Eino, Kotkantie 14, 81100 Kohtiolahti, 973-731404
Härkönen, Martti, Sokojärvi PPA, 81700 Lieksa
Peinola, Matti, Mäntypuistikko A 5, 81720 Lieksa

Karttajarjoitusten perehdyttämistilaisuus

Ylii Gröhn, Väinö, 82300 Rääkkylä, 973-661411 t.
Vänr Koskela, Veikko, Kansalaiskoulunk. 3 C, 82500 Outokumpu, 973-668417 t.
Ylii Sirola, Aleks, Ristee, 82600 Tohmajärvi

Huoltokurssi

Vänr Hirvonen, Jukka, Louhelankatu 3 A 1, 83500 Outokumpu
Ylii Kuosmanen, Esko, PPA 1, Akkala, 82600 Tohmajärvi 973-626582
Kapt Pitkänen, Martti, Kouluk. 39 A 3, 80120 Joensuu
Riikonen, Markku, Lampelantie 7, 81720 Lieksa
Ylii Saarinen, Kalevi, Pohjoistie, 75530 Porokylä
Ltn Tarkkonen, Tauno, 82500 Kitee
Ylii Tattari, Tapani, Rääkkylän Muovi, 82300 Rääkkylä
Kers Tukiainen, Heikki, Melatie 18, 80160 Joensuu

Suokelukurssi

Ltn Nousiainen, Arvo, Olkontie 7 C 1, 82500 Kitee
Vänr Tolonen, Seppo, Palosuonk. 5, 83500 Outokumpu, 973-56460 t.
Vänr Turunen, Seppo, Hovilank 11, 81700 Lieksa, 975-21811 t.

YT-TALVIMESTARUUSKILPAILUT 16.02.-85

Piirin mestaruuskisoissa seitsemän osanottajaa.

Pelottaako pakkaneen reserviläisiä?

Juuan reservin aliupseerien ja upseerien järjestämät piirinmestaruuskisat vietiin läpi vain seitsemän kilpailijan voimin. Ilmeisesti 30 asteessa paukkunut pakkaneen pelotti yli kolmestakymmenestä ilmoittautuneesta pois peräti kaksikymmentäviisi.

Reservinupseeripiirin puheenjohtaja Nestor Norppa piti valitettavana sitä, että osa ilmoittautuneista jäi kotiin. Reserviläisten on kyettävä täyttämään eteen tulevat tehtävät vaikka 45 asteen pakkasessa, muistutti Norppa.

Tulokset:

Yleinen
1. Kers. Hannu Halonen
Juuka au 1.33.41
35-vuotiaat
1. Kers. Viljo Lehikoinen
Juuka au 1.13.06
2. Ltn. Pekka Turakainen
Eno ups 1.33.00
45-vuotiaat
1. Ylii. Leo Lösonen
Eno.....1.18.27

50-vuotiaat
1. Kapt. Pertti Huovila
Eno.....1.16.18
2. Ylii. Simo Jääskeläinen
Kontiolahti ups.....2.08.03
Harrastelijat
1. Vän. Erkki Rissanen
Juuka ups.....1.48.12
Joukkue
1. Eno Res. upseerit...4.07.45
(Turakainen, Lösonen, Huovila)

Paras karttatehtävissä
Lnt. Pekka Turakainen Eno ups. 0
Paras ampuja
Ylii. Leo Lösonen Eno ups. 79 p
Paras hiihtäjä
Kapt. Pertti Huovila Eno ups. 57.53

KARJALAN POJAT-LEHTI

	Numero	Ilmoitushankinta ja paikallisartikkelit
1984	I/84	Joensuu RU
	II/84	Nurmeksen RU
	III/84	Rääkkylän, Kiteen ja Ilomantsin RU
1985	I/85	Outokummun kerho ja yhdistys (YT)
	II/85	Joensuun kerho ja yhdistys
	III/85	Lieksan RU (mahd.yhdistys)
1986	I/86	Ilomantsin kerho ja yhdistys + (Enon ja Kontilahden vast.)
	II/86	Kiteen kerho ja yhdistys + (Rääkkylän ja Tohmajärven vast.)
	III/86	Nurmeksen kerho ja yhdistys + (Valtimon ja Juuan vast.)